

شرح اصلاح مواد (۱۸۰) و (۱۸۲) قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (اعاده شده از شورای نگهبان)

متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۸/۲۸)	نظر شورا (۱۴۰۱/۰۹/۱۶)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۰۹/۲۲)
<p>ماده واحده... </p> <p>ماده ۱۸۲_ دولت موظف است لایحه بودجه سالانه کل کشور را در دو بخش به ترتیب زیر به مجلس تقدیم کند:</p> <p>الف_ ماده واحده مشتمل بر:</p> <p>۱_ احکام مورد نیاز برای اجرای بودجه کل کشور</p> <p>۲_ سقف منابع بودجه عمومی دولت به تفکیک درآمدها و واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی و اجزای اصلی آنها شامل: مالیات و حقوق و عوارض گمرکی، درآمد ناشی از فروش کالا، خدمات و حقوق مالکانه، منابع حاصل از فروش نفت، گاز، میعانات گازی و فرآورده های نفتی و گازی، منابع حاصل از واگذاری سهام، سهم الشرکه و اموال دولت و واگذاری اوراق مالی اسلامی</p> <p>۳_ ترازهای عملیاتی، سرمایه ای و مالی بودجه عمومی دولت</p> <p>۴_ فروض برآورد منابع و مصارف بودجه</p> <p>دولت موظف است این بخش را حداکثر تا پانزدهم آبان ماه هر سال به مجلس تقدیم کند. فقط احکامی قابل درج در ماده واحده است، که اثر مستقیم بر منابع یا مصارف بودجه دارد، یا برای تأمین مالی بخشی از وظایف قانونی دولت از جمله گسترش سرمایه گذاری، حمایت از اشتغال و ازدواج، ترویج فرزندآوری و تأمین مسکن نیازمندان از محل هایی غیر از بودجه عمومی دولت، در نظر گرفته شده باشد.</p> <p>هیأت رئیسه موظف است پس از وصول این بخش، بلافاصله آن را برای اطلاع نمایندگان در «سامانه قانون گذاری و نظارت مجلس»، بارگذاری و به کمیسیون تلفیق و سایر کمیسیون ها ارجاع نماید. کمیسیون تلفیق موظف است ظرف پنج روز گزارش خود را در مورد رد یا تأیید کلیات ماده واحده به هیأت رئیسه مجلس ارسال کند.</p> <p>رسیدگی به کلیات ماده واحده در صحن مجلس مطابق بند «ج» ماده (۱۰۸) این قانون انجام می شود. در جلسه رسیدگی به کلیات، بعد از گزارش کمیسیون تلفیق، گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات در مورد کلیات به مدت ده دقیقه استماع می شود. چنانچه در این مرحله، کلیات ماده واحده به تصویب مجلس نرسد، دولت موظف است ظرف هفت روز، ماده واحده را با اصلاحات، مجدداً به مجلس تقدیم کند. در این صورت کمیسیون تلفیق دو روز فرصت دارد تا گزارش جدید رسیدگی به کلیات را به مجلس گزارش نماید. در صورتی که کلیات ماده واحده به تصویب مجلس برسد، به کمیسیون های مربوط ارجاع می شود. نمایندگان از زمان تصویب کلیات، پنج روز فرصت دارند پیشنهادهای خود را در سامانه ثبت نمایند.</p> <p>پس از آن هر کمیسیون موظف است ضمن اطلاع رسانی به نمایندگان پیشنهاددهنده حداکثر ظرف پنج روز (بدون احتساب تعطیلات رسمی) به پیشنهادهای نمایندگان رسیدگی و گزارش کمیسیون مربوط را به کمیسیون تلفیق ارسال کند. کمیسیون تلفیق موظف است حداکثر ظرف ده روز (بدون احتساب تعطیلات رسمی) به پیشنهادهای واصله از کمیسیون ها رسیدگی و گزارش آن را، در سامانه بارگذاری نماید. این مهلت در صورت موافقت هیأت رئیسه حداکثر تا پنج روز دیگر قابل تمدید است.</p> <p>پس از بارگذاری گزارش کمیسیون تلفیق، کمیسیون ها و نمایندگان می توانند ظرف سه روز پیشنهادهای خود را در مورد گزارش کمیسیون تلفیق ثبت کنند. در زمان مطرح شدن گزارش کمیسیون تلفیق در صحن علنی، ابتداء پیشنهادهای کمیسیون ها و سپس پیشنهادهای نمایندگان مورد رسیدگی قرار می گیرد و در مورد آن رأی گیری می شود. همچنین در کمیسیون تلفیق و در صحن، ابتداء به پیشنهادهای مربوط به منابع و سپس به سایر پیشنهادها رسیدگی می شود.</p> <p>مهلت مجلس برای رسیدگی به بخش اول، از زمان وصول حداکثر دوماه است. پس از اتمام رسیدگی بخش اول لایحه بودجه، مصوبه مجلس به دولت اعلام می شود.</p>	<p>۱_ حکم مذکور در بندهای (الف) و (ب) ماده ۱۸۲ اصلاحی، در خصوص اعلام مصوبه مجلس به دولت و تکلیف دولت به رعایت احکام و سقف های مصوب در تدوین جداول تفصیلی بودجه، با توجه به لزوم ارسال کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان جهت بررسی، مغایر اصل ۹۴ قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۲_ زمان بندی پیش بینی شده در ماده ۱۸۲ اصلاحی، با توجه به عدم رعایت مهلت قانونی بررسی شورای نگهبان قبل از پایان سال، مغایر بند ۱۰ اصل سوم قانون اساسی و اصول ۹۴ و ۹۵ قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۳_ در جزء ۲ بند (الف) ماده ۱۸۲ اصلاحی، از این جهت که موارد ذکر شده، حصری است یا تمثیلی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>اصلاحات زیر در بند «الف» به عمل می آید:</p> <p>۱_ در سطر دوم جزء (۲)، واژه «شامل» به عبارت «از جمله» اصلاح می شود.</p> <p>۲_ در سطر اول فراز دوم، عبارت «پانزدهم آبان ماه» به عبارت «اول آبان» اصلاح می شود.</p> <p>۳_ در سطر آخر فراز پنجم، عبارت «این مهلت در صورت موافقت هیأت رئیسه حداکثر تا پنج روز دیگر قابل تمدید است.» حذف می شود.</p> <p>۴_ در فراز آخر، عبارت «به دولت اعلام می شود» حذف و عبارت «به شورای نگهبان ارسال و پس از تأیید آن شورا به دولت ابلاغ می شود» جایگزین می گردد.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۰۹/۲۲)	نظر شورا (۱۴۰۱/۰۹/۱۶)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۸/۲۸)
<p>اصلاحات زیر در بند «ب» به عمل می آید:</p> <p>۱- در سطر اول فراز اول، عبارت «پس از تصویب» به عبارت «از زمان ابلاغ قانون» اصلاح می شود.</p> <p>۲- در انتهای فراز اول، عبارت «سیاستگذار» حذف و عبارت «اصلی که فهرست آن توسط دولت احصاء و به تصویب هیأت وزیران می رسد و در لایحه بودجه نیز ذکر می شود»، جایگزین می گردد.</p>	<p>۴- در بند (ب) ماده ۱۸۲ اصلاحی، منظور از «دستگاههای سیاست گذار» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>ب- جداول تفصیلی مشتمل بر ارقام بودجه: دولت موظف است حداکثر ده روز پس از تصویب بخش اول بودجه، با رعایت احکام و سقفهای مصوب موضوع بند «الف» این ماده، جداول تفصیلی بودجه را به همراه نسخه الکترونیکی دارای قابلیت خوانش رایانه ای به گونه ای که ارقام تشکیل دهنده و محاسبات مربوط به هر ردیف قابل مشاهده و پیگیری باشد، به مجلس ارسال کند. سنجه های ارزیابی برنامه های وزارتخانه ها و سایر دستگاههای سیاستگذار باید ضمیمه جداول تفصیلی باشد.</p>
<p>تبصره (۳) حذف می شود.</p>	<p>۵- تبصره ۳ الحاقی به مواد ۱۸۰ و ۱۸۲ قانون، از جهت تأثیر نتیجه رسیدگی به اعتراض مذکور بر احکام و ارقام مصوب ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>تبصره ۳- در هر مرحله رسیدگی چنانچه احکام یا ارقام مصوب، خارج از فرآیند قانونی تغییر یابد، نمایندگان معترض می توانند اعتراض خود را با ارائه مستندات مربوط، به دبیرخانه هیأت نظارت بر رفتار نمایندگان ارائه کنند. نتیجه رسیدگی به اعتراض، توسط رئیس جلسه در صحن مجلس اعلام می شود.</p>

اداره قوانین شورای نگهبان_ ۱۴۰۱/۰۹/۲۲